

”נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 27 - שנת תשפ”ב גיליון ”תזריע” - א’ ניסן תשפ”ב, 2 לאפריל 2022)

לע”נ אמו”ר ר’ יוסף - חיים ב”ר יעקב רוט ז”ל

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”תזריע” - ”כי האדם עץ השדה”

המשורר נתן זך בשירו **”עץ השדה”**, (לחן: שלום חנוך), משווה בין עץ השדה, לאדם. כמו האדם, גם העץ צומח ושואף למעלה (ועושה פירות). ובבוא זמנו, נגדע ומת.

**כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה
כְּמוֹ הָאָדָם גַּם הָעֵץ צוֹמֵחַ
כְּמוֹ הָעֵץ הָאָדָם נִגְדָע
וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ
אֵיפֹה הֵייתִי וְאֵיפֹה אֶהְיֶה
כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה...**

מקורו של הביטוי **”כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה”**, נמצא בפרשת שופטים, בפסוק האוסר על פגיעה והשחתה של עצי פרי, אפילו לצורך בניית חומת מצור על עיר אויב, ככתוב: **”כִּי תִצּוֹר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתַפְשָׁהּ, לֹא תִשְׁחִית אֶת עֵצָה... כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לְבֹא מִפְּנֵיךָ בְּמִצּוֹר”** (דברים כ, יט).

הביטוי בפסוק הזה מופיע כשאלה רטורית: וכי **עץ השדה** (עץ הפרי) הוא האויב שלך?! לא ולא! ולכן אסור לך לפגוע בו ולהשחית אותו (רש”י, שם).

אולם, בעוד שכאן ההשוואה בין העץ לאדם מוצגת בהקשר שלילי (העץ איננו אדם), אנו מוצאים בדברי חז”ל גם את ההשוואה החיובית והבונה, בין העץ לאדם. וכך הדבר גם בפתח פרשתנו - פרשת **תזריע**, הקוראת לשלב הכניסה להריון בשם: **”אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ”** (ויקרא יב, ב), תוך השוואה ודמיון לעולם הצומח, בבחינת: **”כי האדם עץ השדה”**.

כיום אנו רגילים לקרוא בעברית לזרע הגברי בשם הזה, אולם כאמור, **פרשתנו היא המקור לחידוש הלשוני הזה, על המשמעות העמוקה הטמונה בו.**

”תִזְרִיעַ” - ללמדך, שהאדם נוצר, **”נובט”**, גדל ומתהווה כדרכו של צמח - תוך תהליכים ארוכים ואיטיים של גדילה בניה, הבשלה וצמיחה. הן בתחום הגופני והן בתחום השכלי - ערכי - רוחני.

בהנגדה גמורה לתהליכי הצמיחה האיטיים, נמצאות הבהמות הנולדות כשהן כבר **”עשויות”** ו”בוגרות” ועומדות על רגליהן תוך כמה שעות. ואכן, מחד הבהמה מתבגרת מהר, אך מאידך, **”אופק”** ההתפתחות שלה הינו צר וקצר, בהשוואה לאדם הגדל ומתבגר לאיטו, אבל אופק הצמיחה שלו (בעיקר בתחום הרוחני), הינו עצום.

עד כאן מיפינו והשווינו בין תהליכי ההתפתחות של החי והצומח. כעת נוסיף לתמונה את המלאכים. את אותם יצורים רוחניים על - טבעיים, המשמשים כשלוחיו של הקב”ה. שליחים

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

אותם פגשנו למשל בספר בראשית כשהם מבשרים לשרה על הולדת יצחק, הופכים את סדום, מצילים את לוט ועוד.

וראה זה פלא. המלאכים מכונים בפי הקב"ה בשם "עומדים" (זכריה ג, ז). כינוי שנשמע לכאורה מחמיא. אולם במבט מעמיק מתברר כי אומנם המלאכים הינם בעלי דרגה ומעלה גבוהה, אך הם רק "עומדים", במצב סטטי, ללא כל יכולת של התקדמות, צמיחה והתעלות אישית.

לעומת זאת, באותו מעמד מכנה הקב"ה את האדם בשם "מְהַלֵּךְ". כינוי המרמז על יכולתו של האדם להתקדם, להשתפר, לצמוח ו"לגדול" ולהתעלות מעלה מעלה. יכולת שבצידה קיים גם הסיכון של ה"ירידה" מטה.

עד כאן ראינו, שנקודת הפתיחה של ילוד האשה, היא נמוכה. הן ביחס למלאכים ואפילו ביחס לבהמות. אולם, בתהליך צמיחה ארוך הוא יכול "לעקף" ולעבור את מתחריו.

סודו של תהליך הצמיחה האישי/אנושי, רמוז במצוות **ברית המילה**, המופיעה גם היא בתחילת פרשתנו, מיד לאחר ההריון והלידה.

מצווה זו הפכה לויכוח לוהט בין טורנוסרופוס הרשע (קווינטוס טיניאוס רופוס - נציב רומא ביהודה בשנים 130-134 לספירה) לרבי עקיבא (מדרש תנחומא בפתח פרשתנו).

מדוע אתם מלים את בניכם, שאל טורנוסרופוס. וכי הבריאה האלוקית אינה יפה, ראויה ומושלמת דיה?! זאת ועוד, אם הקב"ה חפץ במילה, מדוע הולד אינו יוצא ממעי אמו כשהוא כבר מהול?!!

מדוע אם כך, אתה טורח בהכנת לחם ולא מסתפק רק באכילת החיטה המקורית והטבעית, ענה לו רבי עקיבא בשאלה.

העולם שסביבנו דורש עשייה תיקון, שיפור ו"העלאה". כך ברא אותו הקב"ה בכוונה, כנקודת מוצא וכ"חומר גלם" לעשייה האנושית. את החרדל צריך להמתיק ואת התורמוס צריך להרתיח שוב ושוב כדי לסלק את מרירותו, את החיטה צריך לטחון ולאפות ואת הפשתן צריך לנפץ, לטוות ולארוג ולהפוך לבגד.

וראיה לדבר מן הפסוק: 'אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לְעִשׂוֹת' (בראשית ב, ג). הכתוב לא אומר שהקב"ה ברא ועשה, אלא הקב"ה ברא את העולם והשאיר לנו את הפרק של - "לְעִשׂוֹת".

"לְעִשׂוֹת" - ללמדך, "שהכל צריך תיקון"

הכל - "אפילו אדם צריך תיקון" (עפ"י בראשית רבה יא, ו).

מצוות ברית המילה מלמדת אותנו, שגם האדם נברא עם חוסר שלמות מְבֻנָּה (בדיוק כמו החיטה וכדומה). חוסר שלמות גופני וחוסר שלמות רוחני.

וכשם שפעולת המילה היא פעולת ההשלמה הגופנית, כך עבודת המצוות, עבודת הנפש ותיקון המידות, הן פעולות ההעצמה, ההשלמה והצמיחה הנפשית.

עולם הניו אייג' (העידן המודרני) מכיר ביכולתו, בזכותו ואולי אף בחובתו של האדם לצמיחה אישית, להתפתחות ולהעצמה, ברוח דברינו. ואכן, על רקע זה צמחו והתפתחו עולמות האימון האישי, ההעצמה האישית והנשית ועוד ועוד.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

אולם, לאיזה כיוון להתפתח?! מהם גבולות הטוב והרע?! מה נכון ומה לא?! מהן המטרות והיעדים, ומיהן דמויות המופת שלאורך אנו "מתקדמים"?! את כל אלה משאיר העולם המודרני לשיקול דעתו של האדם עצמו.

היהדות לעומת זאת, מצמידה את הדרישה לצמיחה אישית, לעולם שלם של ערכים, תורה ומצוות ודמויות מופת (החל מאבות האומה), המהווים יחד דרך והדרכה לשיפור עצמי בעבודת הנפש ותיקון המידות. הדרכה לחיים בין האדם לעצמו, בין האדם לאשתו ומשפחתו, בין האדם לחברה ועוד ועוד...

נחתום ב-פְּרָפְרָזָה (משמעות נוספת) על דברי המשורר בהם פתחנו: **וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, אִיפֹה הָיִיתִי וְאִיפֹה אֶהְיֶה, כְּמוֹ עֵץ הַשָּׁדָה...**

אם נלמד מעץ השדה את סוד הצמיחה האישית המתכתב עם רעיון ברית המילה, נוכל להיות בעתיד במקום טוב יותר. לצמוח, לגדול, וגם להעמיד פירות ראויים.

**מברכת שאת *rothmoshe* וחוזה ניסן טוב, כריא ומוש
מוש רוש**

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**